

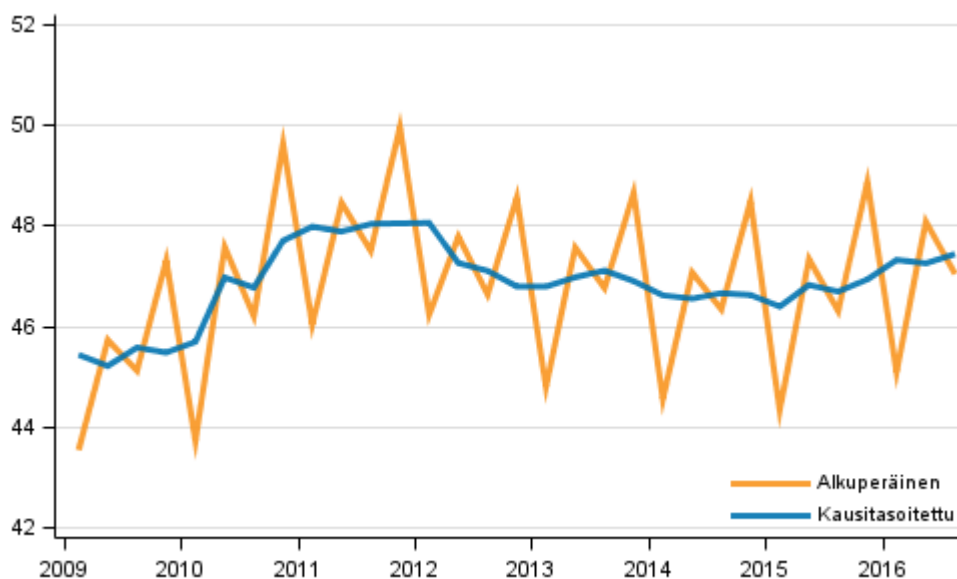
Neljännesvuositilinpito

2016, 3. vuosineljännes

Bruttokansantuote kasvoi heinä-syyskuussa

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan bruttokansantuotteen volyyymi¹⁾ kasvoi heinä-syyskuussa 0,4 prosenttia edelliseen vuosineljännekseen verrattuna. Vuoden 2015 kolmanteen neljännekseen verrattuna työpäiväkorjattu bruttokansantuote kasvoi 1,6 prosenttia.

Bruttokansantuote, vuosineljänneksittäin viitevuoden 2010 hintoihin (mrd. euroa)

Vuoden 2016 toisella neljänneksellä bruttokansantuote pieneni tarkentuneiden tietojen mukaan 0,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä (oli 0,0 %) mutta kasvoi 0,9 prosenttia vuodentakaisesta (oli 0,4 %).

Viennin volyyymi pieneni kolmannella neljänneksellä 3,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta kasvoi 1,4 prosenttia vuodentakaisesta. Tuonti väheni 3,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta kasvoi 0,7 prosenttia vuodentakaisesta.

1) Volyyymi tarkoittaa tietoa, josta hintojen muutosten vaikutukset on poistettu. Viitevuoden 2010 hintaiset volyymit on ilmaistu suhteessa vuoden 2010 käypähintaiseen (euromääräiseen) tasoon. Muutosprosentit vuodentakaisesta neljänneksestä on laskettu työpäiväkorjatusta aikasarjasta ja muutosprosentit edellisestä neljänneksestä kausitasoitetusta aikasarjasta.

Yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi heinä-syyskuussa 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 2,1 prosenttia vuodentakaisesta. Kiinteän pääoman bruttomuodostus eli investoinnit vähenivät 0,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta kasvoivat 3,1 prosenttia vuodentakaisesta.

Sisällys

Suomen kansantalouden tuotanto kasvoi heinä-syyskuussa, etenkin teollisuustoimialat kehittyivät suotuisasti.....	4
Tuotanto.....	4
Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit.....	6
Työllisyys, palkat ja kansantulo.....	7
Käytettävissä olleet tiedot.....	8

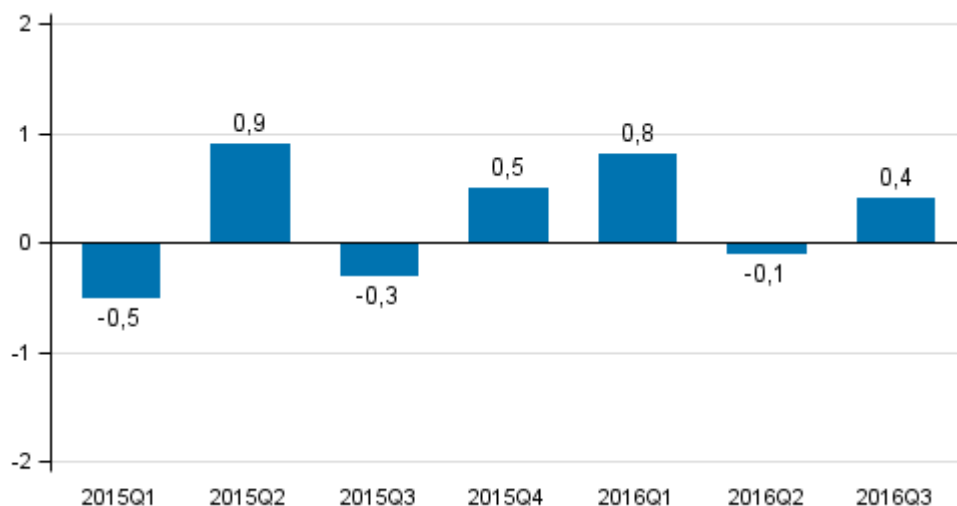
Kuviot

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutos edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia).....	4
Kuvio 2. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2016 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia).....	5
Kuvio 3. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2016 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia).....	5
Kuvio 4. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2016 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia).....	6
Kuvio 5. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2016 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia).....	7
Tietojen tarkentuminen (Korjattu).....	9
Laatuseloste: Neljännesvuositilinpito.....	10

Suomen kansantalouden tuotanto kasvoi heinä-syyskuussa, etenkin teollisuustoimialat kehittyivät suotuisasti

Bruttokansantuotteen kausitasoitettu volyymi kasvoi heinä-syyskuussa 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Työpäiväkorjattu bruttokansantuote kasvoi 1,6 prosenttia vuoden 2015 kolmannen neljänneksen tasolta. Käyvin hinnoin laskettuna työpäiväkorjatun bruttokansantuotteen arvo oli 2,3 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin.

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutos edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

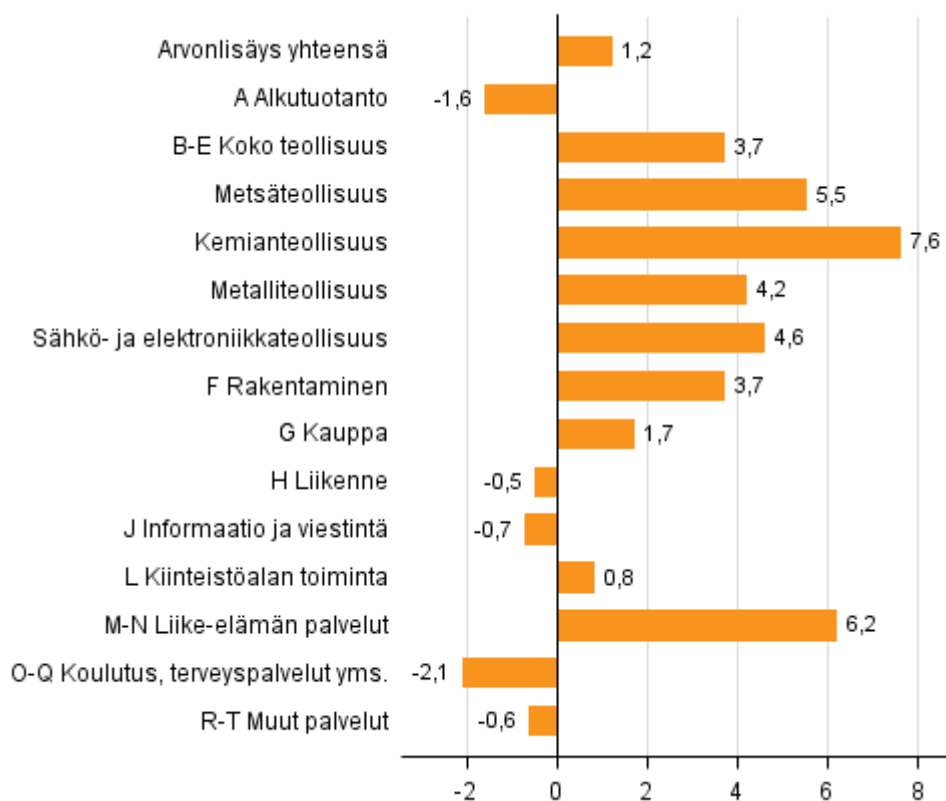

Eurostatin kokoamien ennakkotietojen mukaan bruttokansantuote EU28-alueella kasvoi vuoden kolmannella neljänneksellä 0,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

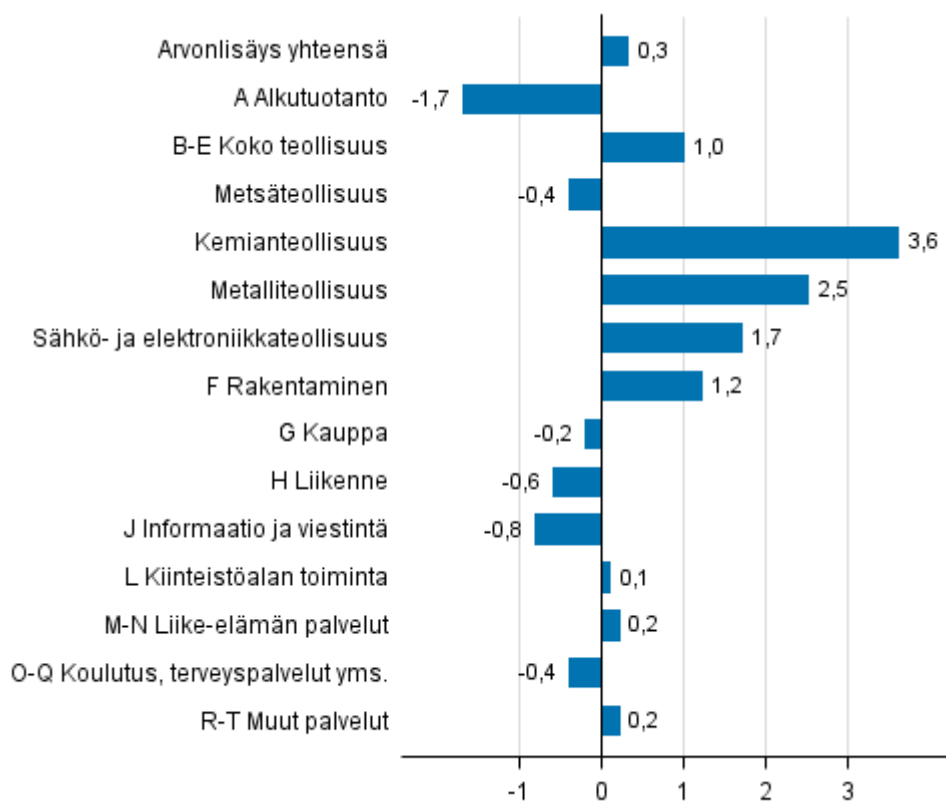
Tuotanto

Kaikkien toimialojen yhteenlasketun arvonlisäyksen volyymi kasvoi 0,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 1,2 prosenttia vuodentakaisesta.

Kuvio 2. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2016 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)

Kuvio 3. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2016 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

Alkutuotannon eli maa-, metsä- ja kalatalouden arvonlisäyksen volyymi pieneni 2016 kolmannella neljänneksellä 1,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 1,6 prosenttia vuodentakaisesta. Maatalouden arvonlisäys pysyi vuodentakaisella tasollaan, mutta metsätalous väheni 1,0 prosenttia 2015 kolmannesta neljänneksestä.

Teollisuustoimialojen arvonlisäys kasvoi heinä-syyskuussa 1,0 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,7 prosenttia 2015 kolmannen neljänneksen tasolta. Metsäteollisuuden tuotannon volyymi kasvoi 5,5 prosenttia ja kemianteollisuuden volyymi 7,6 prosenttia vuodentakaisesta. Metalliteollisuuden (pl. sähkö- ja elektroniikkateollisuus) volyymi kasvoi 4,2 prosenttia ja sähkö- ja elektroniikkateollisuuden volyymi 4,6 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna.

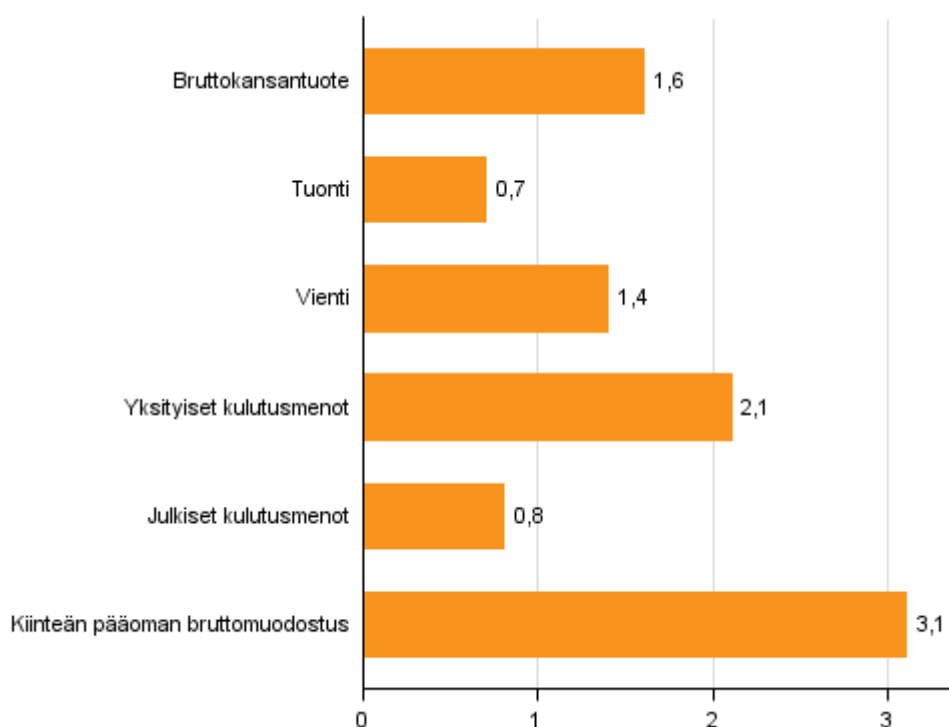
Rakentamisen toimiala kasvoi heinä-syyskuussa 1,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 3,7 prosenttia vuodentakaisesta.

Palvelutoimialojen arvonlisäys kasvoi 0,1 prosenttia edellisen neljänneksen tasolta ja 0,5 prosenttia vuodentakaisesta. Vuotta aiempaan verrattuna yksityisten palveluiden arvonlisäys kasvoi 1,5 prosenttia, mutta julkisten palveluiden arvonlisäys pieneni 1,8 prosenttia. Kaupan arvonlisäys oli 0,2 prosenttia pienempi kuin edellisellä neljänneksellä mutta 1,7 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Liike-elämän palvelut (toimialat M ja N) kasvoivat 6,2 prosenttia ja majoitus- ja ravitsemistoiminta 2,0 prosenttia vuodentakaisesta. Myös rahoitus- ja vakuutus toiminta kasvoi 3,2 prosenttia 2015 kolmannelta neljännekseltä. Sen sijaan julkinen hallinto, koulutus sekä terveys- ja sosiaalipalvelut vähenivät 2,1 prosenttia vuodentakaisesta.

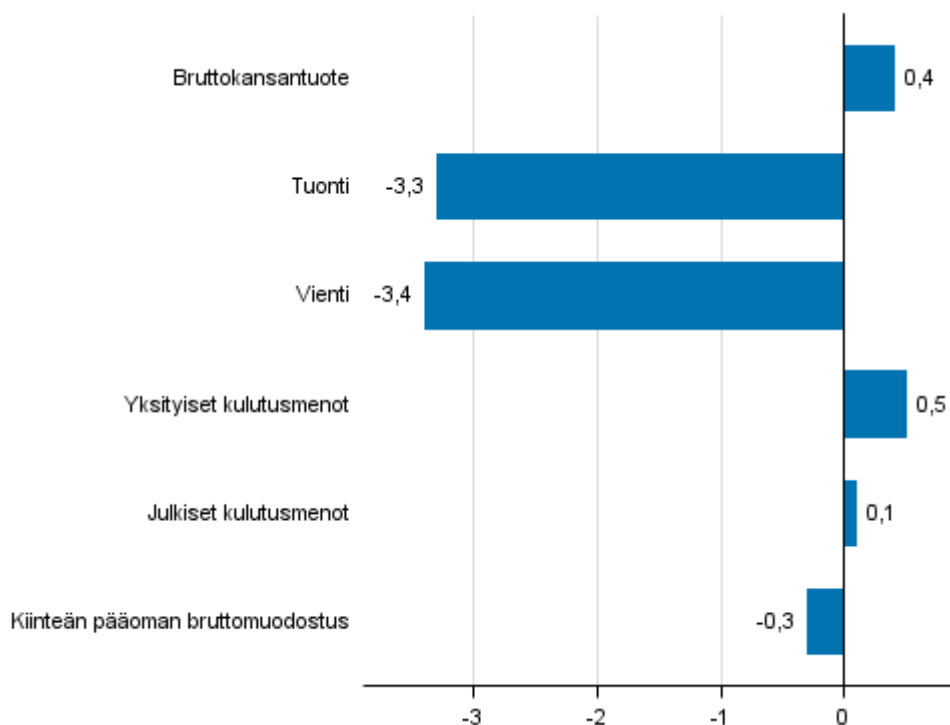
Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit

Kokonaiskysyntä pieneni heinä-syyskuussa 0,4 prosenttia edelliseen neljännekseen verrattuna mutta kasvoi 2,4 prosenttia vuodentakaisesta. Investointien ja etenkin kotitalouksien kulutusmenojen kasvu lisäsivät kansantalouden kysyntää vuodentakaiseen verrattuna.

Kuvio 4. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2016 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)

Kuvio 5. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2016 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

Viennin volyyymi pieneni heinä-syyskuussa 3,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Vuodentakaiseen verrattuna volyyymi kasvoi 1,4 prosenttia, mutta käyvin hinnoin laskettuna viennin arvo väheni 1,6 prosenttia. Tavaroiden viennin volyyymi kasvoi 2,9 prosenttia, mutta laskevien hintojen myötä käypähintainen arvo supistui 0,8 prosenttia vuodentakaisesta. Palveluiden viennin volyyymi pieneni 2,3 prosenttia vuodentakaisesta.

Tuonnin volyyymi supistui 3,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta kasvoi 0,7 prosenttia vuodentakaisesta. Tavaroiden tuonti väheni 0,3 prosenttia, mutta palveluiden tuonti kasvoi 3,2 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna.

Yksityisen kulutuksen volyyymi kasvoi kolmannella neljänneksellä 0,5 prosenttia edellisestä ja 2,1 prosenttia vuodentakaisesta neljänneksestä. Julkiset kulutusmenot kasvoivat 0,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 0,8 prosenttia 2015 kolmannen neljänneksen tasolta.

Kiinteän pääoman bruttomuodostus eli investoinnit vähenivät 0,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta olivat 3,1 prosenttia vuodentakaista korkeammalla tasolla. Yksityiset investoinnit kasvoivat 1,3 prosenttia vuodentakaisesta. Julkiset investoinnit kasvoivat 11,5 prosenttia vuodentakaisesta, mikä selittyy osittain sillä, että vuodentakainen vertailuluku on poikkeuksellisen alhainen johtuen työeläkelaitosten kiinteistövarallisuuden myynneistä 2015 kolmannella neljänneksellä.

Asuinrakennusinvestoinnit kasvoivat 2015 kolmannesta neljänneksestä 4,0 prosenttia, muut talorakennusinvestoinnit 9,4 prosenttia ja maa- ja vesirakennusinvestoinnit 4,3 prosenttia. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien volyyymi supistui 3,7 prosenttia. Aineettomien investointien (ml. tutkimus- ja kehittämisinvestoinnit) arvioidaan kasvaneen 2,5 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna.

Työllisyys, palkat ja kansantulo

Työllisten määrä kasvoi kolmannella vuosineljänneksellä 0,3 prosenttia edellisen neljänneksen tasolta ja 0,9 prosenttia vuodentakaisesta. Kansantaloudessa tehtyjen työtuntien määrä kasvoi 0,6 prosenttia edelliseen neljännekseen ja 0,8 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna.

Työttömyysaste oli heinä-syyskuussa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 7,6 prosenttia. Viime vuoden vastaavana aikana työttömyysaste oli 8,4 prosenttia.

Kansantalouden nimellinen palkkasumma kasvoi kolmannella vuosineljänneksellä 1,1 prosenttia edellisen neljänneksen tasolta ja 3,1 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna. Työnantajien maksamat sosiaaliturvamaksut kasvoivat 4,2 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna.

Toimintaylijäämä (netto), joka vastaa liikekirjanpidossa karkeasti liikevoittoa, kasvoi 0,4 prosenttia vuodentakaisesta. Bruttokansantulo oli käyvin hinnoin 0,7 prosenttia korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Käytettävissä olleet tiedot

Vuosineljänneksen ennakkotiedot perustuvat 28.11.2016 käytettävissä olleisiin lähdetietoihin talouskehityksestä.

Vuositason tiedot 1990–2015 vastaavat 14.7.2016 julkaistuja kansantalouden tilinpidon tietoja, paitsi ulkomaat-sektorin tiedot (tuonti, vienti, ensitulot ulkomailta/ulkomaille), jotka ovat voineet tarkentua.

Vuoden 2016 neljättä neljänneistä koskevat kansantalouden tiedot julkaistaan 1.3.2017, jolloin myös aiempia neljänneksiä tarkennetaan. Pikaennakko bruttokansantuotteen kehityksestä loka-joulukuussa julkaistaan [Tuotannon suhdannekuvaajan](#) yhteydessä 14.2.2017

Neljännesvuositiedot voivat täsmäytys- ja kausitasoitusmenetelmistä johtuen tarkentua hieman koko aikasarjan osalta jokaisen julkistuksen yhteydessä. Suurimmat tarkentumiset tapahtuvat kuitenkin neljänneksen julkistusta seuraavien 2–3 vuoden aikana, koska vuositilinpidon lopulliset tiedot julkaistaan noin kahden vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Kausitasoitettut ja trendiaikasarjat tarkentuvat aina uusien havaintojen myötä riippumatta alkuperäisen aikasarjan tarkentumisesta.

[Laatuseloste](#) on nähtävissä Tilastokeskuksen sivuilla.

[Kansantalouden neljännesvuositilinpidon menetelmäkuvaus.](#)

Tietojen tarkentuminen (Korjattu)

Bruttokansantuotteen volyymin muutoksen tarkentuminen

		1. julkistus	Edellinen julkistus	Uusin julkistus	Tarkentuminen, %-yks.
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä, %	2015Q3	-0,5	-0,3	-0,3	0,2
	2015Q4	0,1	0,4	0,5	0,4
	2016Q1	0,6	0,3	0,8	0,2
	2016Q2	-0,0	-0,0	-0,1	-0,1
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta, %	2015Q3	-0,2	0,0	0,0	0,2
	2015Q4	0,6	0,6	0,6	0,0
	2016Q1	1,6	1,2	2,1	0,5
	2016Q2	0,4	0,4	0,9	0,5

Viennin volyymin muutoksen tarkentuminen

Korjaus 2.12.2016 klo 15:30.Korjatut kohdat on merkitty punaisella

		1. julkistus	Edellinen julkistus	Uusin julkistus	Tarkentuminen, %-yks.
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä, %	2015Q3	-0,7	-2,2	-1,8	-1,1
	2015Q4	0,6	2,9	2,8	2,2
	2016Q1	-1,1	-2,1	-1,7	-0,6
	2016Q2	3,1	3,1	3,9	0,8
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta, %	2015Q3	-3,4	-3,5	-3,5	-0,1
	2015Q4	0,7	1,6	1,6	0,9
	2016Q1	-2,6	-1,3	-0,7	1,9
	2016Q2	1,6	1,6	3,1	1,5

Tuonnin volyymin muutoksen tarkentuminen

		1. julkistus	Edellinen julkistus	Uusin julkistus	Tarkentuminen, %-yks.
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä, %	2015Q3	1,8	3,6	4,1	2,3
	2015Q4	1,6	4,0	3,9	2,3
	2016Q1	-1,8	-4,4	-3,9	-2,1
	2016Q2	4,0	4,0	4,3	0,3
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta, %	2015Q3	-3,4	0,7	0,7	4,1
	2015Q4	0,5	5,4	5,4	4,9
	2016Q1	-2,2	-1,9	-1,2	1,0
	2016Q2	7,1	7,1	8,4	1,3

Bruttokansantuotteen volyymin muutoksen tarkentuminen keskimäärin 2014Q1 alkaen, %-yksikköä

	Revisioiden itseisarvojen keskiarvo	Revisioiden keskiarvo
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä	0,3	0,1
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta	0,5	-0,1

Laatuseloste: Neljännesvuositilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Suomen kansantalouden neljännesvuositilinpito perustuu Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmään (EKT2010) ja sen kanssa yhdenmukaiseen maailmanlaajuiseen System of National Accounts 2008 -järjestelmään.

Kansantalouden neljännesvuositilinpito kuvaa systemaattisesti Suomen taloutta samoin käsittein ja määritelmin kuin kansantalouden vuositilinpito, mutta aggregoidummalla tasolla. Taloutta kuvataan niin tuotannon, kysynnän kuin tulonmuodostuksen näkökulmista. Tarkastelu sisältää sekä käypähintaiset että ketjutetut, viitevuoden 2010 hintaiset volyymitiedot.

Tilasto tehdään 21 toimialan tarkkuudella koko maan tasolla. Investoinneista eli kiinteän pääoman bruttomuodostuksesta tietoja on jaettuna rakennuksiin, koneisiin, laitteisiin ja kuljetusvälineisiin sekä aineettomiin investointeihin. Kotitalouksien kulutuksessa on käytössä kestävyysluokkajako (kestävät-, puolikestävät-, lyhytikäiset tavarat, palvelut sekä turismimenot nettona).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Neljännesvuositilinpito on johdettu tilasto. Sen laadinta perustuu erilaisiin taloudellista kehitystä kuvaaviin tilastoihin ja lähdeaineistoihin, joita Tilastokeskus ja muut laitokset tekevät. Vuositasot ovat kansantalouden vuositilinpidon mukaisia.

Toimialoittaiset arvonlisäykset summataan perushintaiseksi arvonlisäykseksi. Siihen lisätään tuoteverot ja vähennetään tuotetukipalkkiot, jolloin päästään markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen.

Kansantalouden kokonaistarjonnan ja -kysynnän erotuksena näytetään tilastollinen ero. Samoin tulonäkökulmasta laskettuna residuaaliksi jää toimintaylijäämä ja sekatulot.

Kausitasoitus tehdään Tramo/Seats -menetelmällä. Käypähintaisten sarjojen osalta kausitasoitettujen alasarjat summataan aggregaattitaso sarjoiksi. Viitevuoden hintaiset aikasarjat kausitasoitetaan kaikki erikseen. Tiedoille tehdään työpäivä/kauppapäiväkorjaus, mikäli tarpeellista. Alkuperäisten aikasarjojen lisäksi tietokantataulukoissa on saatavilla työpäiväkorjatut sarjat, kausitasoitettujen (ja työpäiväkorjatut) sarjat sekä trendisarjat. Lisätietoa kausitasoituksesta: http://tilastokeskus.fi/til/tramo_seats_fi.html

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Kansantalouden neljännesvuositilinpidon tiedot tarkentuvat pääosin kolmesta syystä. Ensinnäkin, laadinnassa käytettävät lähdeaineistot saattavat tarkentua tai ne saadaan käyttöön vasta ensijulkistuksen jälkeen. Toiseksi neljännesvuositilinpidon tiedot täsmäytetään vastaamaan aina uusimpia käytettävissä olevia vuositilinpidon tietoja, jolloin kaikki muutokset kansantalouden tilinpidon vuositiedoissa tarkentavat myös neljännesvuositilinpitoa. Kolmanneksi, neljännesvuositilinpidon laadinnassa käytetyt täsmäytys- ja kausitasoitusmenetelmät käsittelevät koko aikasarjan yhdellä kertaa, jolloin lähdeaineiston tai vuositason muutos yhdellä neljänneksellä/vuodella tarkentaa yleensä myös sitä edeltävien neljännten tietoja.

Suurimmat tarkentumiset tapahtuvat ensijulkistusta seuraavien 2–3 vuoden aikana, sillä vuositilinpidon tiedot tulevat lopullisiksi noin kahden vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Tämän jälkeen tietojen tarkentuminen on yleensä vähäistä. Tarkentumisten suurusluokka näkyy revisiotaulukoista:

<http://tilastokeskus.fi/til/ntp/tau.html>.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Julkaistaan viimeistään 65 päivää kunkin vuosineljänneksen päättymisen jälkeen. Tiedot ovat ennakkollisia ja niitä tarkennetaan aina julkaistaessa uusi neljännes. Tiedot muutetaan vastaamaan vuositilinpidon tietoja aina uusien vuositietojen valmistuttua.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/index.html>. Lisäksi tiedot ovat saatavissa Astika-aikasarjatietokannasta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoisia kaikkiin ESA2010 ja SNA2008 perustuviin kansantalouden tilinpidon tietoihin. Neljännestitilinpidon aikasarjat alkavat vuodesta 1990.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden neljännesvuositilinpito on johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Kansantalouden tilinpito onkin ainoa käytettävissä oleva yhtenäinen tilasto talouden kehityksestä. Tästä johtuen tilinpidon tiedoissa saattaa olla eroja lähdetilastoihin verrattuna.

Lisätietoja

Samu Hakala 029 551 3756

Pekka Tamminen 029 551 2460

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

kansantalous.suhdanteet@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito 2016, 3. neljännes. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-9749 (pdf)